

**KONFERENCIJA O PRISTUPANJU
EUROPSKOJ UNIJI
– ALBANIJA–**

**Bruxelles, 10. srpnja 2026.
(OR. en)**

AD 47/26

LIMITE

CONF-ALB 9

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet: ZAJEDNIČKO stajalište EUROPSKE UNIJE
 – Poglavlje 26.: Obrazovanje i kultura

PREGOVORI O PRISTUPANJU

Albanija

ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EU-a

(Kao odgovor na dodatne informacije koje je dostavila Albanija)

3. skupina poglavlja: Pregovaračko poglavlje 26.:

Obrazovanje i kultura

ZAJEDNIČKOG stajališta EUROPSKE UNIJE

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinu općem stajalištu za Konferenciju o pristupanju s Albanijom (AD 5/22 CONF-ALB 2) te podliježe pregovaračkim načelima potvrđenima u okviru te konferencije, a posebno sljedećem:

- bilo kakvo mišljenje Albanije ili EU-a o određenom pregovaračkom poglavlju ni na koji način neće prejudicirati stajalište koje se može zauzeti o ostalim poglavljima,
- dogovori, čak i oni djelomični, postignuti tijekom pregovora o određenim poglavljima ne mogu se smatrati konačnima dok se ne postigne opći dogovor o svim poglavljima,
- kao i zahtjevima navedenima u točkama 2., 3., 5., 10., 14., 16., 23., 26., 31., 38., 39., 45., 46., 47. i 48. pregovaračkog okvira.

EU potiče Albaniju da nastavi s postupkom usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a i njezinom djelotvornom provedbom i izvršavanjem te da općenito i prije pristupanja izradi politike i instrumente što sličnije onima EU-a.

EU primjećuje da Albanija u svojim stajalištima AD 2/25 CONF-ALB 2 REV 1 i AD 42/26 CONF-ALB 4 prihvaća pravnu stečevinu EU-a u okviru poglavlja 26., kako je na snazi 1. svibnja 2026., te da će biti spremna provesti je do datuma pristupanja Europskoj uniji.

EU prima na znanje napredak Albanije prema usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja. EU prima na znanje napredak Albanije i poziva je da ostvari daljnji konkretan napredak u uspostavi potrebnih struktura za upravljanje programom Erasmus+.

EU očekuje od Albanije da uloži dodatne napore kako bi dodijelila proračunska sredstva za obrazovanje u skladu sa svojim ambicijama i ciljevima. EU stoga poziva Albaniju da poveća javnu potrošnju za obrazovanje kako bi se premostio jaz u odnosu na prosječnu potrošnju u EU-u.

EU primjećuje da je Albanija poduzela daljnje napore u pogledu upotrebe alata za transparentnost Europskog kvalifikacijskog okvira, obrazovanja koje se temelji na kompetencijama i digitalnih vještina. EU poziva Albaniju da ostvari mjerljivo poboljšanje osnovnih vještina učenika u skladu s europskim ciljevima. EU potiče Albaniju da poduzme daljnje mjere kako bi osigurala uključivo obrazovanje, među ostalim za pripadnike manjinskih skupina.

EU usto prima na znanje informacije Albanije o obrazovnim pravima koja proizlaze iz njezina Zakona o zaštiti nacionalnih manjina i povezanog sekundarnog zakonodavstva i Nacionalne obrazovne strategije za razdoblje 2021. – 2026. te pozdravlja napore uložene u osiguravanje njezine potpune provedbe¹. EU potiče Albaniju da nastavi uzimati u obzir Preporuku Vijeća od 22. svibnja 2018.² EU podsjeća da bi, u skladu s promicanjem zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja, na svim razinama i u svim vrstama obrazovanja trebalo ojačati socijalnu koheziju i pozitivan i uključiv europski osjećaj pripadnosti koji nadopunjuje lokalne, regionalne i nacionalne identitete te poticati tolerantne i demokratske stavove. EU prima na znanje predanost Albanije daljnjem poboljšanju kvalitete i dostupnosti udžbenika na svim priznatim manjinskim jezicima.

EU očekuje da Albanija u području visokog obrazovanja u potpunosti provede ključne obveze iz bolonjskog procesa i da se dodatno uskladi s Priopćenjem iz Tirane u skladu sa svojim Akcijskim planom za visoko obrazovanje.

¹ To se pitanje razmatra u vezi s 1. skupinom poglavlja o temeljnim pitanjima u pogledu obrazovanja na manjinskom jeziku.

² Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2018. o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja (2018/C 195/01).

EU naglašava da Albanija treba nastaviti ostvarivati napredak u postizanju ciljeva utvrđenih u okviru europskog prostora obrazovanja te da treba nastaviti postupno graditi sustav praćenja koji omogućuje pouzdano praćenje tih ciljeva.

EU također pozitivno ocjenjuje napredak postignut u potpunoj provedbi Zakona o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju donošenjem relevantnog sekundarnog zakonodavstva o standardima, kriterijima i postupcima za akreditaciju pružatelja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kako bi se poduprli postupci i mehanizmi za osiguravanje kvalitete iz perspektive cjeloživotnog učenja.

EU prima na znanje pojačane kapacitete Nacionalne agencije za zapošljavanje i vještine i Nacionalne agencije za strukovno obrazovanje i osposobljavanje i kvalifikacije. EU istodobno naglašava potrebu da Albanija zajamči dostatna sredstva za optimizaciju sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u skladu s potrebama tržišta rada, uključujući izgradnju kapaciteta i povećanje broja i kvalitete nastavnika u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. EU također ističe da je potrebno promicati i razvijati mogućnosti za obrazovanje odraslih te nastojati uskladiti se s glavnim ciljem EU-a da do 2030. najmanje 60 % odraslih (u dobi od 25 do 64 godine) svake godine sudjeluje u osposobljavanju, kao i osigurati prikupljanje podataka o tom pokazatelju. EU nadalje poziva Albaniju da ojača programe naukovanja i nastavi promicati daljnji angažman u području naukovanja i učenja kroz rad u okviru Europskog saveza za naukovanje tako da preuzimanjem obveza razvija i proširuje članstvo nacionalnih i regionalnih organizacija. U tom pogledu EU naglašava važnost strukturiranog sudjelovanja poslodavaca u razvoju strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u Albaniji.

EU prima na znanje daljnju usklađenost Albanije s pravnom stečevinom EU-a o **mladima**. EU poziva Albaniju da nastavi prioritizirati rad s mladima i sudjelovanje mladih te da se nastavi pridržavati Europske agende za rad s mladima kao središnjih ciljeva. EU je primio na znanje napore koje Albanija ulaže u podupiranje digitalne pismenosti mladih.

EU pozdravlja kontinuiran dobar napredak Albanije u području **sporta** i poziva je da nastavi usklađivati zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a u području sporta. EU prima na znanje napredak Albanije u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a o kulturi i naglašava važnost zaštite kulturne baštine.

EU ističe da se donošenjem navedenih zakonodavnih odredaba ispunjavaju zahtjevi iz mjerila za zatvaranje iz dokumenta AD 6/25 CONF-ALB 6.

EU potiče Albaniju da poduzme strože mjere u pogledu borbe protiv korupcije u obrazovanju i kulturi. EU poziva Albaniju da nastavi osiguravati provedbu zaštitnih mjera za integritet u pogledu odabira ravnatelja škola i imenovanja u ključnim obrazovnim agencijama na temelju zasluga i bez političkog utjecaja.

* * *

S obzirom na navedeno, EU napominje da trenutačno nisu potrebni daljnji pregovori o ovom poglavlju.

Praćenje napretka u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i njezinoj provedbi nastavlja se tijekom cijelog razdoblja pregovora. EU ističe da će posvetiti posebnu pozornost praćenju svih posebnih navedenih pitanja s ciljem osiguravanja administrativnog kapaciteta Albanije, njezine potpune pravne usklađenosti te učinkovite provedbe i izvršavanja pravne stečevine iz ovog poglavlja. Potrebno je posebno razmotriti veze između ove skupine poglavlja i ostalih skupina pregovaračkih poglavlja. Završna ocjena usklađenosti zakonodavstva Albanije s pravnom stečevinom EU-a i njezinih provedbenih kapaciteta može se provesti tek u kasnijoj fazi pregovora. Osim svih informacija koje EU može zatražiti za potrebe pregovora o ovom poglavlju i koje treba dostaviti Konferenciji, EU poziva Albaniju da Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje redovito dostavlja i detaljne pisane informacije o napretku u provedbi pravne stečevine i u jačanju svojih administrativnih kapaciteta.

S obzirom na sve navedeno, EU će, prema potrebi, ponovno razmotriti ovo poglavlje u odgovarajućem trenutku.

Nadalje, EU podsjeća da bi između 1. svibnja 2026. i dovršetka pregovora mogla nastati nova pravna stečevina.

